

Ksiądz Stanisław BARTOSZ

Dzięki uprzejmości ks. Stanisława Tokarskiego z Archiwum Diecezji Tarnowskiej

Syn Marcina, rolnika. i Marii z domu Czerneckiej.
Urodził się 10.I.1917 r. w Jadownikach Podgórnych.
Szkolę podstawową ukończył w parafii rodzinnej, gimnazjum w Brzesku.

Teologię studiował w Tarnowie i tu 8.VI.1941 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk bpa Edwarda Komara (1872, Koprzywnica – 1943, Tarnów), administratora diecezji.

Od 30.VI.1941 r. pracował w Gumniskach.

Trwała niemiecka okupacja. Dlatego był jednocześnie, za zgodą proboszcza, ks. Jana Nagórzańskiego, „kapelanem obwodu AK Dębica, a zarazem zwierzchnikiem kapelanów w powiecie” (był m.in. kapelanem 16 pułku II batalionu „Batuta” w rodzinnych Jadownikach). Działał pod pseudonimem „Mieczyk”. „Organizował służbę duszpasterską we wszystkich placówkach powiatu, przeprowadzał odprawy i narady z kapelanami na probostwie w Gumniskach oraz kościele parafialnym w Dębicy za wiedzą i zgodą ówczesnego proboszcza ks. Kopernickiego”. Brał bezpośredni udział w transporcie broni zrzutowej.

W czasie największych walk zgrupowania kpt. „Rygla” trwał przy żołnierzach AK odprawiając dla nich Msze św. i udzielając posługi ginącym.

W dniach przechodzenia frontu i nadchodzenia Rosjan brał czynny udział w akcji „Burza” (przejmowania kontroli w Polsce przez żołnierzy AK i przedstawicieli podziemnego Państwa Polskiego), walcząc w II zgrupowaniu w rejonie Berdech-Południk. Był z żołnierzami 5 Pułku Strzelców Konnych w czasie bitwy na Kałużówce, w VIII.1944 r.

„Nienawykły do trudów życia obozowego, będąc wątłego zdrowia, przeziębił się i dostał zapalenia płuc, a następnie gruźlicy”. Mimo intensywnego leczenia, m.in. w Zakopanem, zmarł 20.V.1945 r. w szpitalu w Brzesku. Przed śmiercią zdążył jeszcze odprawić pierwszą Mszę św. w nowej kaplicy otwartej w szpitalu w Brzesku...

Spoczywa na cmentarzu w rodzinnych Jadownikach.

źródła:

Jedynak A., „Martyrologia duchowieństwa diecezji tarnowskiej w okresie okupacji hitlerowskiej”, Tarnów 1971, s. 22 (mps)

Stańko A., „Gdzie Karpaty rogi”, Warszawa 1984, s. 114-115

Ks. Nowak Adam, „Słownik Biograficzny Kapłanów Diecezji Tarnowskiej 1786-1985”, t. II, s. 40

Father Stanislaus BARTOSZ

Thanks to kindness of Fr Stanislaus Tokarski from Tarnów Diocese Archives

Son of Martin, a farmer, and Mary née Czernecka.
Born on 10.I.1917 in Jadowniki Podgórne.

Primary education completed in home parish, graduated from gymnasium in Brzesko.

Studied theology on the theological seminary in Tarnów and there on 8.VI.1941 was consecrated by the Tarnów administrator, Edward Komar (1872, Koprzywnica – 1943, Tarnów).

Koprzywnica – 1943, Tarnów).

From 30.VI.1941 ministered in Gumniska.

His parish was then under German occupation. Thus he became, with his parish priest, Fr John Nagórzański, permission, „chaplain in the Polish clandestine resistance Home Army AK in Dębica, at the same time being superior of all chaplains in the county” (among others he was a chaplain in the 16th regiment of II battalion „Baton” in Jadowniki where he was born). Acted under nom-de-guerre „Sword”. „Organized ministry in all units in the county, led meetings with the chaplains in Gumniska rectory and Dębica parish church with its parish priest Fr Kopernicki’s agreement”. Took part in parachuted weapons’ transports.

During main battles of the col. „Rygla” group remained with AK soldiers saying Masses and ministering to the wounded and dying.

During Russians advance in 1944 he took part in „Storm” effort, when Polish resistance and Underground State attempted to liberate the country prior to Russians coming in, accompanying II AK group in Berdech-Południk region. In VIII.1944 was a chaplain to the 5 Mounted Riflemen Regiment during Kałużówka battle.

„Not used to rigours of partisan life, being of weak constitution, got cold and contracted pneumonia and following that tuberculosis”. Despite medical efforts, in among others Zakopane, perished on 20.V.1945 in Brzesko hospital. Before death managed to say the first Mass in a newly opened chapel in Brzesko hospital...

Buried in Jadowniki cemetery.

sources:

Jedynak A., „Martyrology of Tarnów diocese clergy during German occupation”, Tarnów 1971, p. 22 (mps)

Stańko A., „Where Karpaty hills grow”, Warsaw 1984, p. 114-115

Fr Nowak Adam, „1786-1985 Tarnów diocese priests biographical dictionary”, vol. II, p. 40

ks. Stanisław Bartosz
źródło: Archiwum Diecezjalne, Tarnów

Fr Stanislaus Bartosz
source: Diocesan Archives, Tarnów

Pogrzeb mjr Józefa Lutaka „Dyzmy”, poległego 20.viii.1944 r. w bitwie na Polanie Kałużówka k. Dębicy, Polana Kałużówka
źródło: Archiwum Diecezjalne, Tarnów

Funeral of Lt Joseph Lutak „Dyzmy” who perished at Polana Kałużówka battle on 20.viii.1944, Polana Kałużówka
source: Diocesan Archives, Tarnów